

ข้อควรรู้ในการติดต่อราชการศาลยุติธรรม

เมื่อเข้าไปในเขตศาลควรปฏิบัติตน ดังนี้

- ห้ามนำอาวุธ ยาเสพติดและสิ่งผิดกฎหมายทุกชนิดเข้าไปในเขตศาล มิฉะนั้น อาจมีความผิดฐานละเมิดอำนาจศาล และอาจถูกดำเนินคดีอาญาด้วย
- ห้ามส่งเสียงดัง ทะเลาะวิวาทกันในศาล ไม่เปิดประตูเข้าๆ ออกๆ ห้องพิจารณาขณะที่ศาลนั่งบัลลังก์ให้เป็นที่รำคาญแก่ผู้อื่น
- ห้ามบันทึกภาพ เสียง หรือบันทึกวิดีโอโดยไม่ได้รับอนุญาต
- ห้ามสูบบุหรี่
- ห้ามพูดคุยกัน ห้ามนั่งหลับ ในห้องพิจารณา
- ห้ามใช้โทรศัพท์มือถือ

พนักงานต้อนรับประจำศาล (เสื่อฟ้า)

ทุกวันนี้ หากท่านได้ไปติดต่อราชการที่ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดอ่างทอง ก็จะได้พบกับพนักงานต้อนรับประจำศาลยุติธรรมที่สวมเสื้อเครื่องแบบสีฟ้าที่มีป้ายชื่อติดอยู่บริเวณหน้าอกด้านซ้าย ยืนคอยให้การต้อนรับ พร้อมตอบข้อซักถาม และคอยบริการให้คำแนะนำประชาชนในการติดต่อราชการศาล เช่น ให้คำปรึกษากรณีการขอยื่นประกันตัวผู้ต้องหาหรือจำเลย พร้อมทั้งช่วยอำนวยความสะดวกในด้านอื่นๆ

เมื่อประชาชนเดินเข้ามาภายในบริเวณศาล พนักงานต้อนรับประจำศาลยุติธรรมจะเป็นผู้ที่เข้าไปหาประชาชนด้วยใบหน้าที่ยิ้มแย้ม สอบถามอย่างเป็นกันเองเกี่ยวกับกิจวัตรที่ประชาชนมาติดต่อราชการศาล แล้วชี้แนะและอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน หรือหากจำเป็นต้องแนะนำให้ประชาชนไปติดต่อในส่วนอื่น ก็จะทำให้ข้อมูลเกี่ยวกับจุดที่ต้องไปติดต่ออย่างชัดเจนพร้อมกับแจ้งข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับวัตถุประสงค์การมาติดต่อราชการศาลของประชาชนกับเจ้าหน้าที่ในส่วนที่ดำเนินการเกี่ยวกับกิจวัตรที่ประชาชนมาติดต่อขอรับบริการ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ได้รับทราบโดยไม่ต้องซักถามซ้ำอีก ทำให้การติดต่อราชการศาลสามารถดำเนินการได้สะดวก รวดเร็วมากยิ่งขึ้น

เมื่ออยู่ในห้องพิจารณาคดี ต้องปฏิบัติตนอย่างไร

การปฏิบัติตนเมื่อเข้าไปในห้องพิจารณาคดี ควรปฏิบัติตนดังนี้

- ขณะที่ศาลออกนั่งพิจารณาคดี ผู้ที่อยู่ในห้องพิจารณาคดีต้องแต่งกายสุภาพ เรียบร้อย
- เมื่ออยู่ในห้องพิจารณาคดีต้องสำรวม เมื่อศาลขึ้นหรือลงบัลลังก์ ต้องลุกขึ้นทำความเคารพ

- ขณะนั่งฟังการพิจารณาคดีต้องสำรวม สุภาพ ไม่พูดคุยกันไม่นั่งหลับ ไม่นั่งไขว่ห้าง ไม่สูบบุหรี่ ไม่อ่านหนังสือพิมพ์ ไม่สวมแว่นตาดำ ไม่รับประทานอาหารหรือเครื่องดื่ม
- เมื่อศาลอ่านรายงานกระบวนการพิจารณาคดีใด ผู้เกี่ยวข้องคดีนั้นต้องลุกขึ้นยืนฟัง หากบุคคลใดมีข้อความจะแถลงต่อศาลต้องลุกขึ้นยืนพูด ห้ามนั่งพูด

ข้อควรปฏิบัติเมื่อได้รับหมายศาล

อันดับแรกที่ควรทำคือ ควรตรวจสอบว่าเป็นหมายชนิดใดและเกี่ยวข้องกับศาลใด เนื่องจากหมายศาลมีหลายประเภท ได้แก่

- หมายนัด เป็นหมายที่ให้ไปศาลตามวัน เวลาที่กำหนด
- หมายเรียก เป็นหมายที่ส่งไปพร้อมกับสำเนาคำฟ้องเพื่อให้จำเลยแก้คดีภายในกำหนด นับตั้งแต่วันที่รับหมายเรียกและสำเนาคำฟ้องในคดีแพ่ง ส่วนคดีอาญาที่เกี่ยวกับการดำเนินคดีชั้นศาล ในกรณีที่ราษฎรเป็นโจทก์ฟ้องเอง หากศาลไต่สวนมูลฟ้องแล้วเห็นว่าคดีมีมูล ศาลจะประทับรับฟ้องไว้ หากเป็นกรณีที่ยังไม่ได้ตัวจำเลยมาศาล ศาลอาจจะออกหมายเรียกให้จำเลยมาศาลเพื่อจะได้ดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อไป

- คำสั่งเรียกเอกสาร เป็นหมายคำสั่งเรียกเอกสารที่อยู่ในความครอบครองของคู่ความอีกฝ่ายหนึ่งบุคคลภายนอกของทางราชการ หรือของเจ้าหน้าที่ และคู่ความฝ่ายหนึ่งต้องการใช้เอกสารนั้นเพื่อประโยชน์ ในการดำเนินคดีของคู่ความนั้น จึงได้ขอให้ศาลมีคำสั่งเรียกให้ผู้ครอบครองเอกสารนั้นส่งเอกสารให้แก่ศาล ด้วยตนเองหรือจัดส่งทางไปรษณีย์ก็ได้

- หมายเรียกให้มาเป็นพยานเบิกความต่อศาลตามวันและเวลาที่กำหนดในหมาย

ทำอย่างไรเมื่อได้รับหมายเรียกให้ไปเบิกความ

๑. เมื่อได้รับหมายเรียก ควรดูอย่างรอบคอบว่าเป็นหมายของศาลใด ศาลนั้นตั้งอยู่ที่ใด ต้องไปเบิกความ ในวันและเวลาใด หากมีข้อสงสัย ควรโทรศัพท์สอบถามไปยังศาลตามหมายเลขโทรศัพท์และที่อยู่ด้านล่างของหมายเรียก

๒. ไปศาลตามวันและเวลานัด แต่หากมีความจำเป็นไม่อาจไปศาลตามกำหนดได้ ต้องรีบแจ้งให้ศาลทราบก่อนวันนัดเพราะการขาดชั้นไม่ไปศาล อาจถูกศาลออกหมายจับเพื่อเอาตัวกักขังไว้จนกว่าจะเบิกความ และยังถือว่าเป็นความผิด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๖ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๓. ตรวจสอบหมายเลขห้องพิจารณาคดีและรอกการเบิกความที่ห้องพิจารณาคดี จึงควรนำหมายเรียกติดตัวไปศาลด้วยเพื่อความสะดวกในการติดต่อสอบถาม และเมื่อมาถึงศาลแล้ว ให้หาห้องพิจารณาคดี

โดยอาจสอบถามจากพนักงานต้อนรับประจำศาลหรือเจ้าหน้าที่หน้าบัลลังก์ หรือจ้อคอมพิวเตอร์ในศาล นอกจากนี้ ควรนำหลักฐานประจำตัว เช่น บัตรประจำตัวประชาชนติดตัวไปด้วยเพื่อใช้ยืนยันตน

๔. ก่อนเบิกความพยานต้องสาบานตนตามลัทธิศาสนาที่ตนเองนับถือหรือปฏิญาณว่าจะให้การตามความสัตย์จริงเสียก่อนยกเว้นบุคคลที่มีอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี บุคคลที่ศาลเห็นว่าหย่อนความรู้สึกผิดและชอบ พระภิกษุหรือสามเณรในพุทธศาสนา และบุคคลที่คู่ความทั้ง ๒ ฝ่ายตกลงกันว่าไม่ต้องสาบานผู้ที่ขัดขืนคำสั่งของศาลที่ให้สาบานหรือให้ปฏิญาณจะมีความผิด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๖ เดือนหรือปรับไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

การเบิกความ

การที่บุคคลไปให้ข้อมูลแก่ศาลในการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีเพื่อให้ศาลใช้ข้อมูลที่ได้รับประกอบการพิจารณาพิพากษาคดีนั้น โดยการให้ข้อมูลดังกล่าวจะทำได้ด้วยการให้บุคคลที่ไปเบิกความตอบคำถามของศาลหรือของคู่ความแต่ละฝ่าย

พยานควรเบิกความเฉพาะเท่าที่ตนได้เห็น ได้ยิน หรือได้ทราบโดยตรงเท่านั้น และต้องเบิกความด้วยวาจา และห้ามพยานอ่านข้อความที่จด หรือเขียนมา เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากศาล หากเหตุการณ์ที่พยานไม่แน่ใจหรือจำไม่ได้ให้ตอบไปตรง ๆ ว่าพยานไม่แน่ใจหรือจำไม่ได้ ถ้าพยานฟังคำถามของคู่ความหรือทนายความไม่ชัดเจน พยานอาจขอให้คู่ความหรือทนายความทวนคำถามใหม่ได้

เมื่อเบิกความเสร็จแล้ว ศาลจะอ่านคำเบิกความที่บันทึกให้แก่พยานฟัง ถ้าพยานเห็นว่า มีข้อความใด ไม่ตรงกับที่ได้เบิกความไว้พยานก็สามารถทักท้วงขอแก้ไขได้ หากข้อความดังกล่าวถูกต้องทั้งหมดแล้ว ศาลจะให้พยานลงลายมือชื่อไว้ท้ายคำเบิกความและเป็นอันเสร็จสิ้นการเป็นพยาน

การเบิกความเท็จจะมีความผิดหรือไม่

การเบิกความเท็จเป็นการที่พยานเอาความที่รู้ว่าเป็นเท็จมาเบิกความต่อศาล ไม่ว่าจะพยานผู้นั้นจะได้สาบานหรือปฏิญาณตนก่อนเบิกความหรือไม่ก็ตาม และที่สำคัญ ความเท็จนั้นต้องเป็นข้อมูลสำคัญในคดี ที่จะส่งผลต่อการวินิจฉัยของศาลที่จะนำไปสู่การแพ้อหรือชนะคดี ผู้เบิกความจะมีความผิดฐานเบิกความเท็จ ทั้งนี้จะต้องเบิกความไป โดยมีเจตนาคือรู้อยู่แล้วว่าข้อความที่ตนเบิกความนั้นเป็นเท็จการเบิกความเท็จในการพิจารณาคดีต่อศาลจึงมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๗๗ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๕ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าเบิกความเท็จในคดีอาญาต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๗ ปี และปรับไม่เกิน ๑๔,๐๐๐ บาท

คำแนะนำ ๑๐ ประการในการแต่งตั้งนายความหรือที่ปรึกษากฎหมาย

๑. ขอดูใบอนุญาตนายความหรือบัตรประจำตัวที่ปรึกษากฎหมาย ผู้ประกอบอาชีพนายความต้องได้รับใบอนุญาตจากสภานายความเท่านั้น

๒. ถามนายความหรือที่ปรึกษากฎหมายว่า มีความสัมพันธ์ส่วนตัวอะไรหรือเคยทำงานให้กับบุคคลที่จะเป็นคู่ความกับตนหรือไม่ เพราะหากมีการแต่งตั้งให้เป็นนายความหรือที่ปรึกษากฎหมายแล้ว นายความหรือที่ปรึกษากฎหมายบางคนอาจจะมีผลประโยชน์ขัดกันในการทำหน้าที่เป็นนายความหรือที่ปรึกษากฎหมายให้แก่ลูกความ

๓. สอบถามเรื่องค่าใช้จ่ายในคดีและค่าทนายความเนื่องจากนายความหรือที่ปรึกษากฎหมายมีวิธีการเรียกค่าใช้จ่ายและค่าทนายความไม่เหมือนกัน ซึ่งโดยทั่วไปนายความหรือที่ปรึกษากฎหมายจะขอให้ลูกความเล่าเรื่องย่อแล้วจะให้ความเห็นและแนวทางการปฏิบัติตามกฎหมายก่อน จึงจะกำหนดค่าใช้จ่ายและค่าทนายความ ซึ่งควรสอบถามรายละเอียดหรือข้อสงสัยเพื่อให้ทนายความอธิบายให้ชัดเจน

๔. เมื่อได้สอบถามปัญหาต่างๆ จนเป็นที่พอใจว่า จะว่าจ้างนายความหรือที่ปรึกษากฎหมายคนดังกล่าวแล้ว ก็ควรส่งมอบข้อมูลคดีให้นายความหรือที่ปรึกษากฎหมายดำเนินการ โดยให้ทำหลักฐานการรับเอกสารไว้ด้วย

๕. ควรขอให้ทนายความหรือที่ปรึกษากฎหมายทำหนังสือสัญญาว่าความให้ละเอียดถูกต้องตามที่ได้เจรจากันมา หากมีข้อความในหนังสือสัญญาข้อใดไม่ชัดเจน ก็ขอให้ทนายความหรือที่ปรึกษากฎหมายชี้แจงและขยายความเพื่อมิให้เป็นปัญหาในภายหลัง

๖. ควรเก็บสำเนาเอกสารที่ส่งมอบให้แก่ทนายความหรือที่ปรึกษากฎหมายตลอดจนเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับคดีให้เป็นหมวดหมู่ เพื่อประโยชน์ในการค้นหาและติดตามคดี

๗. ควรติดตามผลคดีอย่างต่อเนื่อง แม้ว่าจะได้มอบหมายให้นายความหรือที่ปรึกษากฎหมายดำเนินการแล้วก็ตาม เพราะผลดีหรือผลเสียแห่งคดีย่อมต้องตกแก่ตัวลูกความเพียงฝ่ายเดียว โดยให้บันทึกหมายเลขคดีดำ และชื่อศาลไว้เพื่อเป็นหลักฐาน

๘. หากคู่ความฝ่ายตรงข้ามติดต่อมาหรือมีข้อมูลอื่นเพิ่มเติม ต้องรีบแจ้งให้นายความหรือที่ปรึกษากฎหมายทราบทันที เพราะอาจจะเป็นประโยชน์ในการดำเนินคดี

๙. เมื่อมีปัญหาข้อข้องใจเกี่ยวกับคดี ให้รีบสอบถามหรือขอคำอธิบายจากนายความหรือที่ปรึกษากฎหมายทันที เพราะปัญหาข้อข้องใจดังกล่าวอาจทำให้ผลของคดีได้รับความเสียหาย หรือกลายเป็นปัญหาใหญ่ติดตามมาก็ได้

๑๐. ค่าใช้จ่ายหรือค่าธรรมเนียมที่ชำระให้แก่ศาล ศาลจะออกใบเสร็จรับเงินให้ทุกครั้ง หากมีข้อสงสัย ควรตรวจสอบใบเสร็จรับเงินจากนายความหรือที่ปรึกษากฎหมาย หากใบแต่งตั้งนายความ

หรือที่ปรึกษากฎหมายกำหนดให้ทนายความหรือที่ปรึกษากฎหมายมีอำนาจรับเงินจากศาลและคู่ความ
ยังไม่ได้รับเงิน คู่ความควรตรวจสอบจากทนายความหรือที่ปรึกษากฎหมายและศาล ว่ามีการรับเงิน
แทนแล้วหรือไม่

การขอคืนของกลาง

เมื่อศาลพิพากษาให้ริบของกลางที่ได้ใช้ในการกระทำผิดแล้วเจ้าของทรัพย์สินซึ่งมิได้รู้เห็นเป็นใจใน
การกระทำผิด อาจยื่นคำร้องภายใน ๑ ปี นับแต่วันที่คดีถึงที่สุด เพื่อขอให้ศาลสั่งคืนของกลางแก่ตนได้
ศาลจะนัดไต่สวนโดยผู้ร้องและโจทก์ (หากจะคัดค้าน) ต้องนำพยานเข้าสืบ เมื่อสืบพยานเสร็จศาลจึงจะ
มีคำสั่งว่าให้คืนของกลางให้ผู้ร้องหรือไม่ต่อไป

ข้อควรรู้ในการชำระเงินค่าขึ้นศาลและค่าธรรมเนียมศาล

การชำระเงินให้กับศาล เช่น ชำระค่าธรรมเนียม ค่าขึ้นศาลค่าปรับ วางเงินประกัน ฯลฯ ต้องมี
ใบเสร็จรับเงินทุกครั้ง จึงควรตรวจสอบว่ามีจำนวนเงินตรงกับที่จ่ายหรือไม่ หากไม่ตรงกันถือว่าการทุจริต
ให้แจ้งผู้อำนวยการประจำศาล ผู้พิพากษา ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลทราบ

มีปัญหาเกี่ยวกับการเขียนคำร้อง คำขอ คำแถลงควรปรึกษาใคร

หากผู้มาติดต่อราชการศาลมีข้อสงสัยเกี่ยวกับแบบฟอร์มเอกสาร การเขียนคำแถลงต่างๆ การ
ประกันตัว การถอนประกัน ศาลได้จัดให้มีเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ช่วยอำนวยความสะดวกในการให้
คำแนะนำ เพื่อให้การติดต่อราชการศาลเป็นไปด้วยความสะดวก รวดเร็ว ไม่ต้องกลับมาแก้ไขใหม่ ซึ่ง
อาจทำให้ต้องเสียเวลา ในการติดต่อราชการศาลได้